

YENİ NEŞRİYAT

KLIMADIAGRAMM - WELTATLAS

Yayınlayan : VEB Gustav Fischer Verlag, Jena, 1960

Heinrich WALTER & Helmut LIETH

«İklim Diyagramları Dünya Atlası»nın iklim faktörlerinin muayyen bir bölge için, senelik durumlarını göstermeye matuf bulunan grafik veya tablolar halindeki tersimi keyfiyeti, muhakkak ki yeni değildir. Bununla beraber, her defasında ancak mahallen mahdut sahalara bahis konusu olabilmıştır. Öte yandan her müellif, kendine göre değişik makyaslar kullandığından, her zaman sıhhatli karşılaştırma imkânları bulunamamıştır. Atlas halindeki bu eser, dünyanın mümkün olan bütün meteoroloji istasyonlarının elde edilebilen nispetteki materyelini işlemiş ve neticelerini üniter tersim edilmiş iklim diyagramları halinde bir araya toplamıştır. Bu meyanda başlıca nazarı itibara alınan husus, hararet ve yağış durumlarının senelik imtidat nispetleri olup, bir münhani ile, ortalama aylık hararet ve diğer bir münhani ile de ortalama aylık yağışlar tersim olunmuş ve bu meyanda her iki münhaninin mütakabilen sabit bir münasebet arzetmesine dikkat edilmiştir. Çok sarıh tutulan ve teferruata kaçmayan iklim diyagramları sayesinde, bir bakışta ratıp mevsimlerin kurak mevsimlerden ayırt ve muayyen bir bölgenin ikliminin karakterize edilmesi temin olunmuştur.

Bu üniter tersim tarzının avantajları aşikârdır. İklim mukayeseleri kolaylıkla yapılabilir. Bu cümleden olarak meselâ, Ankara ikliminin Salt Lake City (U.S.A.) ve Kabil (Afganistan) iklimine uygun olduğu, şematik diyagramlara dayanarak ispat olunabilir. Nebatat örtüsü iklim için en bâriz bir vasıf olduğuna göre, bu üç şehrin birbirine benzer sahalarda bulduklarına hayret etmemek lâzımdır. Flora bakımından adı geçen üç şehir arasında büyük farklar mevcut bulunmasına rağmen, her üç şehrin vejetasyon fizyonomisi, birçok analoglar arzeder.

İklim diyagramları sayesinde, diğer taraftan, iklim tipi ve zonlarına göre, sıhhatli bir tasnif yapmak da mümkündür. Misal olarak 15 ten fazla iklim tipi ne sahip olan Anadolu bölgesini zikredebilirim. Bu suretle, iklim Diyagramları Atlası, evvel emirde fitojeograf ve ekolog için çok lüzumlu bir yardımcı vasıta vasfını taşır. Muayyen bir saha hakkında sıhhatle ve süratle oryante olabilmek için, ziraatçi ve ormancı da bu esere el atacaktır. Mamafih teknisyen de, projelerinin tanziminde bu fevkalâde eserden faydalanabilecektir.

Atlasın ilk teslimatını teşkil eden tabında, 12 harita üzerinde aşağıdaki kara parçalarının ve bölgelerin nazarı itibara alınması derpiş olunmuştur: İberik Yarım adası, Batı Avrupa I, Ön Asya, Ön Hindistan, Afrika,, Güney Amerika ve Avustralya. Her harita, mütaaddit iklim diyagramları ve klimatogramlar ihtiva eden birçok ek paftalarla mücehhezdir. Resim sanatı ve baskı tekniği bakımından haritalar ve ek paftaları fevkalâde bir dikkatle ele

Dr. Karl NEBERT